

Перспективи подальших досліджень. На основі оцінки рівня ефективності міжрегіонального товарообміну може бути визначений абсолютний економічний ефект від раціоналізації торгових зв'язків. Його величина, співвіднесена із загальним об'ємом ввезення в регіон, може служити критерієм при виборі оптимального варіанту структури товарообміну.

При оцінці галузевої структури товарообмінних зв'язків регіону визначаються питомі ваги відповідних галузей, а також окремих найважливіших видів продукції в сукупних об'ємах її вивозу і ввезення по всьому комплексу галузей, зокрема з урахуванням зовнішньоекономічних (експортно-імпортних) операцій.

Література

1. Гунський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі / Б. В. Гунський. – К. : Наукова думка, 1998. – С. 285;
2. Луцишин З. О. Трансформація світової фінансової системи в умовах глобалізації / З. О. Луцишин. – К. : Друк, 2002;
3. Афонцев С. Экономическая политика и модели экономического развития / С. Афонцев // Мировая экономика и международные отношения. – 2002. – № 4. – С. 40–47;
4. Гаврилюк О. В. Іноземні інвестиції / О. В. Гаврилюк // НАН України Інститут світової економіки і міжнародних відносин. – К., 1998. – 200 с.
5. Лукінов І. Інвестиційна активність в економічному оновленні та зростанні / І. Лукінов // Економіка України, 1997. – № 8. – С. 76–84.
6. Button K. Flying into the Future : Air Transport Policy in the European Union / K. Button, K. Haynes, R. Stough. – Edward Elgar Pub, June 1, 1998;
7. Alan P. Dobson. Globalization and Regional Integration : The origins, development and impact of the single European aviation market (Routledge Studies in the Modern World Economy) / Alan P. Dobson. – Routledge ; 1 edition, July 18, 2007.
8. Strategic Management in the Aviation Industry, Kolner Wissenschaftsverlag / W. Delfmann, H. Baum, S. Auerbach, S. Albers. – September 30, 2005.
9. Charles W. Global Business Today : McGraw-Hill, 3rd edition / W. Charles, L. Hill. – March 1, 2003.
10. Michael W. Business Strategies In Transition Economies (International Business series) : SAGE Publications / W. Michael. – October 11, 1999.

УДК 330.322;338.24

С. В. ЗАХАРІН

ДУ “Інститут економіки та прогнозування”

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Проаналізовано стан і особливості регулювання інвестиційного процесу в глобальному середовищі. Вказано на тенденції глобального інвестиційного ринку на сучасному етапі. Зроблені пропозиції щодо удосконалення державної інвестиційної політики в Україні.

The author conducts an analysis of the current situation and regulatory consideration of the investment process in the global environment; points at the main trends on a global investment market; provides suggestions in relation to the improvement of public investment policy in Ukraine.

Постановка проблеми. На сьогодні вважається, що в сучасному глобальному світі позиції розвинутих країн зміцнювались саме за рахунок нівелювання циклічних коливань у сфері інвестицій та технологічного розвитку, своєчасної технологічної реструктуризації та розвитку наукомістких виробництв, а також завдяки трансферу кризових ситуацій і факторів до інших країн. У той же час події останніх років заставили науковців та експертів критично поставитися до можливостей окремих країн, а також наднаціональних та міжнародних організацій у протидії інвестиційній кризі.

Перспективні розвідки з питань формування моделей інвестиційної політики мають базуватися на досвіді та аналізі наслідків глобальної фінансово-економічної кризи, яка досить швидко і цілком закономірно переросла у виробничо-інвестиційну. За такої парадигми локальний інвестиційно-інноваційний розвиток країни має узгоджуватися з ритмом світового науково-технічного прогресу (НТП) і бути системним. Він має враховувати як глобальні виклики, так і реальні можливості держави. Модель інвестиційної політики має формуватися виходячи саме з розуміння сутності і наслідків цих процесів. Отже, актуальним завданням сьогодення є визначення перспективних тенденцій і особливостей інвестиційного забезпечення інноваційно-технологічної діяльності в контексті глобальних викликів.

Аналіз останніх досліджень. Актуальним питанням прогнозування інвестиційного забезпечення інноваційно-технологічної діяльності присвячується дедалі більше праць. Плідно працюють над вказаною проблематикою як вітчизняні, так і іноземні науковці [1–5]. Проте мають бути поглиблено досліджені тенденції і особливості інвестиційного забезпечення інноваційно-технологічної діяльності в контексті глобальних викликів.

Формулювання цілей статті. Мета статті – викласти результати дослідження з питань інвестиційного забезпечення інноваційно-технологічної діяльності в контексті глобальних викликів.

Виклад основного матеріалу. Протягом 2009 р. у світовій економіці тривала фінансово-економічна криза, але характер її протікання змінювався. У I кв. 2009 р. продовжувалося падіння економіки, наприклад, сукупний ВВП країн ОЕСР відносно попереднього кварталу зменшився на 2,2 %. Зменшилися обсяги світової торгівлі (у I кв. 2009 р. проти I кв. 2008 р. – на 15 %) через скорочення попиту і посилення протекціонізму. Поглиблювалася криза банківського сектору і фондової торгівлі. Викликана кризою інерція зниження ділової активності і зайнятості негативно впливала на рівень споживання. Для боротьби з кризою здійснювалася державна підтримка банківської сфери та окремих галузей шляхом рекапіталізації банків, підтримки попиту споживачів продукції автомобільної галузі тощо [1]. У II кв. 2009 р. наступила певна стабілізація, у III кв. – з’явилися ознаки зростання світової економіки (зростання ВВП у III кв. 2009 р. порівняно з II кв. 2008 р. в країнах ОЕСР склало 0,8 %). Однак це зростання поки що є повільним і нестійким. Величезні витрати з бюджетів країн на антикризові заходи переносять гостроту кризи у сферу державних фінансів, створюють загрозу інфляції та стрімкого зростання державних боргів.

Неоднорідні тенденції зафіксовано на світових фондових майданчиках. За січень–вересень 2009 р. відбулося зростання індексів S&P 500, NASDAQ та DJ Industrial відповідно на 13,4 %, 30,0 % та 7,5 %. Зростання фондових індексів США зумовлене поступовим відновленням макроекономічної ситуації (ВВП США зріс у III кв. 2009 р., у порівнянні з III кв. 2008 р., на 2,8 %). Економічне зростання зумовлене зростанням споживчих витрат, збільшенням обсягів експорту та інвестицій у товарно-матеріальні запаси, зростанням державних витрат і вкладень резидентів в основний капітал. Індекси фондових ринків Франції (CAC – 40), Великобританії (FTSE – 100) та Німеччини DAX – 30 за січень–вересень 2009 р. зросли відповідно на 13,3 %, 15,8 % і 14,1 %. Позитивна динаміка фондових індексів країн цього регіону зумовлена відновленням зростання економік країн зони євро у III кв. 2009 р. на 0,4 % у порівнянні з попереднім кварталом. Упродовж січня–вересня 2009 р. індекс російського фондового ринку РТС зріс на 100,1 % на фоні відновлення зростання світових цін на нафту.

На основі аналізу досвіду регулювання інвестиційного процесу, що застосовується розвинутими країнами, можна виділити певні особливості. В умовах кризи розвинуті країни особливо роль приділяють стимулюванню інвестицій, що спрямовуються на підтримку інноваційної та науково-технологічної діяльності. Зокрема, у Канаді надаються державні гарантії щодо кредитування НДДКР, здійснюється безпосереднє державне фінансування НДДКР. У Японії здійснюється бюджетне субсидування і пільгове кредитування державних корпорацій, дослідницьких центрів, які проводять НДДКР спільно з приватними компаніями, у Німеччині надається фінансова підтримка розвитку довгострокових і ризикових досліджень у ключових сферах науково-технічної і виробничо-господарської діяльності.

Як непрямі методи стимулювання інвестицій, що спрямовуються у здійснення інноваційної діяльності, розвинуті держави активніше використовують податкові пільги. В Японії встановлено інвестиційну податкову знижку для електронної техніки і устаткування у 5,3 %; у Великобританії – для першого року експлуатації нової техніки, технології, матеріалів – у розмірі 50 %. У США податкову знижку за збільшення обсягу НДДКР застосовують тоді, коли витрати на НДДКР спрямовані на створення нової продукції чи на розроблення нових технологічних процесів. У Канаді величину пільги збільшують до 30 % за умови важкодоступності та економічної нерозвиненості районів, де впроваджуються нововведення.

Тимчасове звільнення від сплати податку на прибуток або часткове його зниження (податкові канікули) діє у Франції для новостворених дрібних та середніх фірм. У перші 5 років їх діяльності ставка податку на прибуток зменшується на 50 %. У Великобританії для новостворених інноваційних компаній податок на прибуток знижується з 20 % до 1 %, тобто, у двадцять разів.

Прискорену амортизацію устаткування розвинені країни застосовують як стимул для оновлення виробничих фондів. Зокрема, у США для задіяного у НДДКР устаткування із строком експлуатації 4–10 років термін амортизації становить 5 років. У Японії систему прискореної амортизації введено для компаній, які застосовують енергозберігаюче устаткування, або таке, що сприяє ефективному використанню ресурсів і не шкодить довкіллю.

На основі вивчення тенденцій і закономірностей інвестиційного процесу в глобальному середовищі можна зробити висновок, що нині провідні держави світу вживають активних заходів для стимулювання нагромадження інвестицій та їх переорієнтації на розвиток високотехнологічних експортних виробництв. При цьому вважається, за висновком С. Глазьева, що світову економічну кризу слід розглядати як процес зміни технологічних укладів в глобальному вимірі [2]. Саме з таких позицій ми маємо оцінювати і перспективність стратегій і напрямів інвестиційної політики, маючи на увазі, що саме параметри інвестиційної активності визначають у подальшому структуру економіки та темпи її модернізаційного оновлення.

За нашою оцінкою, в таких умовах дедалі загострюватиметься глобальна конкурентна боротьба за доступ до прийнятних (“дешевих” і “довгих”) інвестиційних ресурсів, а також технологічне лідерство. При цьому

завдяки транснаціоналізації нині інновації і знаннєві продукти виробляють і вироблятимуть не лише провідні країни, а й ті, які поки що знаходяться на порівняно невисокому рівні розвитку. Важливо розуміти, що місце країни на ринках високотехнологічної продукції визначають не лише традиційні, а й так звані “нові” чинники (геополітичне та економіко-географічне положення країни, її доступ до унікальних природних ресурсів, ступінь впливу на рішення глобальних і регіональних міжнародних економічних організацій, особливості структури національної економіки, розвиненість фінансової системи та її інтегрованість з реальним сектором тощо). Зовсім не дивно, що сальдо у торгівлі високотехнологічними товарами і послугами складається на користь розвинутих країн. На наш погляд, у найближчому майбутньому відбуватиметься подальша монополізація окремих ринків високотехнологічної продукції (так, нині понад 50 % виробництва авіаційної техніки нині монополізували США, більшу частку ринків комп’ютерного, офісного та комунікаційного обладнання, а також фармацевтичної продукції контролюють США і Японія). Відповідно, національні інвестиційні системи країн будуть орієнтовані на забезпеченні інвестиційними ресурсами саме тих сфер і галузей національної економіки, які здатні найбільш повно задовольнити амбіції щодо виробництва і реалізації високотехнологічної експортної продукції (товарів і послуг).

Фахівці прогнозують, що найпотужнішими інноваційно-технологічними контурами XXI ст. стануть [3]:

- інформаційні та телекомунікаційні технології (в т. ч. створення глобальних інформаційних систем, побудова інформаційного суспільства);
  - медицина та охорона здоров’я (в т. ч. проблеми геронтології, підтримки літніх людей, удосконалення управління сферою охорони здоров’я населення);
  - захист навколишнього середовища (одне з найперших її завдань – переведення автомобільного транспорту на екологічно безпечне паливо);
  - технології особистої безпеки та протидії тероризму (розробка систем сигналізації, систем оповіщення населення, вакцин, індивідуальних наборів для здійснення тестів, ефективних засобів контролю навколишнього середовища, методів вивчення та використання особливостей психології та поведінки терористичних груп та ін.).
- Тенденцією перспективного періоду, без сумніву, залишиться посилення ролі науково-технологічного прогресу в розвитку світової спільноти.

Згідно результатів досліджень д-р екон. наук, проф. Л.І. Федулової, очікуваними тенденціями динаміки науково-технологічної сфери в першій половині XXI ст. стане [4]:

- зростання значення і відповідальності науки і освіти; зростання частки вкладень в людський капітал у структурі ВВП; зрушення в структурі витрат на користь наук про людину і суспільство та наук про життя; формування постіндустріальної наукової парадигми і перегляд корпусу знань;
- підйом винахідницької активності та збільшення кількості великих винаходів, що реалізують нові знання та відповідають викликам епохи, підвищення значення інтелектуальної власності та розширення ринку продуктів інтелектуальної діяльності;
- наявність хвилі інноваційної активності на початку та в кінці періоду, пов’язаних з освоєнням базисних інновацій шостого, а потім сьомого технологічних укладів, хвилі меншої амплітуди при переході кожне десятиріччя до переважання чергових поколінь техніки (технологій);
- значні вкладення інвестицій в оновлення основного капіталу при освоєнні шостого технологічного укладу в перші десятиріччя XXI ст. та при переході до кожного чергового покоління техніки (технологій);
- суттєві коливання макроекономічних показників (темів зростання ВВП, інвестицій, рівня безробіття) у межах як середньострокових, так і довгострокових (Кондрат’євських) циклів;
- суттєві відмінності між країнами і цивілізаціями як в темпах економічної динаміки, так і в диференціації рівня економічного та технологічного розвитку залежного від того, який сценарій глобального розвитку стане переважаючим, а також від змін геополітичної ситуації.

За нашою оцінкою, серед основних глобальних ризиків розвитку науково-технологічної та інноваційної діяльності у промисловості України на найближчу перспективу найбільший вплив матимуть наступні:

- незначні зміни у світовій економічній динаміці, що буде супроводжуватися скороченням попиту на продукцію вітчизняних експортерів (перш за все йдеться про середньо- та високотехнологічну продукцію);
- висхідна динаміка інфляційних процесів у більшості країн – основних торговельних партнерів, що спричиняє зростання ціни імпортованих товарів для вітчизняних підприємств, стримування нарощування зовнішнього попиту;
- загострення конкуренції з боку країн, що розвиваються, та країн-членів СНД (насамперед РФ) на ринках основних груп експорту України, зокрема машинобудування, що актуалізує для вітчизняної промисловості потребу в суттєвому оновленні модельного ряду та підвищенні якості готової продукції;
- виклики, пов’язані з вступом України до СОТ і відповідним посиленням конкуренції на внутрішньому ринку, нарощуванням імпорту окремих груп товарів, що можуть спричинити скорочення виробництва в таких галузях, як харчова, легка промисловість, окремих підгалузей машинобудування;
- висока вартість імпортованого газу, що, ймовірно, в умовах стабілізації цінової ситуації на ринках металів і хімічної продукції обумовить скорочення рентабельності в цих галузях;
- збереження високого рівня зношеності виробничих фондів. Сучасні темпи оновлення основних засобів у промисловості на рівні 5 % за рік при ступені зношеності близько 60 % не здатні забезпечити їх швидку

модернізацію (в т.ч. 63,1 % у хімічній промисловості, 69,7 % у металургії, 61,5 % в машинобудування, 60,6 % у виробництві електроенергії, газу та води);

- домінування у багатьох галузях промисловості (насамперед сировинних) тенденції до підвищення ступеня використання існуючих виробничих потужностей із застосуванням застарілих технологій;
- високий рівень енергоємності більшості галузей промисловості;
- низька ефективність механізму підтримки експорту промислової продукції;
- обмеження, пов'язані з нерозвиненістю виробничої та логістичної інфраструктури;
- нерозвиненість механізмів підтримки інновацій і технологічного розвитку;
- недостатній рівень захисту прав власності в Україні.

Ми вважаємо, для підтримки зростання в економіці України будуть мати певне значення і позитивні тенденції у світовій економіці. Особливо гострим викликом перед економічною політикою України є нерозвинутість ринків фінансових послуг, і як наслідок – необхідність вжиття заходів їхнього подальшого становлення та ефективного регулювання. Без вирішення вказаного завдання неможливе подолання проблеми мобільності інвестицій, тобто трансформації заощаджень в інвестиції, а також ефективного розподілу інвестиційного ресурсу між секторами економіки. Натомість, за нашою оцінкою, негативні тенденції на кредитному ринку (зокрема, недостатня капіталізація суб'єктів, подальше погіршення “якості” кредитних портфелів та звуження джерел формування ресурсної бази) не дадуть змоги широкому розгортанню фінансування та інвестування інноваційно-технологічних проектів в Україні. Більшість експертів пристали до думки, що Україна, аби знайти гідне місце на світовому ринку високотехнологічних продуктів, має ширше використовувати переваги міжнародної науково-технічної та інноваційно-технологічної кооперації [5], перш за все у тих сферах, де позиції України є традиційно сильними (космічна і авіатехніка, радіоелектроніка, біотехнологія, енергетичне машинобудування). Мають розширюватися інтеграційні зв'язки по лініях: “держава – бізнес” і “наука – освіта – бізнес”.

Однак, зрозуміло, що незалежно від обраної концепції взаємодії лише тільки кооперація та інтеграція автоматично не ведуть до прискорення економічного зростання. Приміром, у цьому зв'язку в органах ЄС постійно підкреслюють, що основою зусиль національної влади в цій організації повинне стати не уміння через використання схем такої взаємодії “уторговувати” для себе максимальні обсяги фінансової допомоги, а здатність стати ефективним партнером інших учасників об'єднання завдяки реалізації ефективної економічної і, зокрема, структурно-інвестиційної політики. Становлення індустріальної економіки як бази для реалізації стратегії розвитку, що доганяє, припускає насамперед зміни параметрів її розвитку. Саме промисловість відіграє роль “матеріального базису”, що забезпечує і соціальну стійкість суспільства, і його активне включення в євроінтеграційний процес, і перехід до нової якості економічного росту.

Висновки. З огляду на отримані результати можемо стверджувати, що пріоритетним завданням державної антикризової політики на перспективу стає технологічна модернізація економіки. Наша держава, в економіці якої переважають виробництва третього і четвертого технологічних укладів, може опинитися на периферії технологічного розвитку. Метою технологічної модернізації економіки має бути створення сучасної економічної системи на основі використання можливостей держави і корпоративного сектору, що може забезпечити позитивні ефекти (кооперацію, збільшення інноваційної активності, зростання інноваційно-технологічної складової у структурі вартості товарів і послуг тощо) з метою адекватного сучасним викликам інтегрування у світову економіку. Удосконалення технологічної структури економіки має забезпечити підвищення її ефективності, створити підґрунтя для формування прогресивної структури експорту і розвитку внутрішнього ринку.

Основою стратегії технологічної модернізації економіки має бути прискорений розвиток сучасних технологій, які здатні забезпечити випуск благ (товарів і послуг) з максимально можливим вмістом інноваційно-технологічної складової, а також секторів економіки (технопарків, технополісів, наукоградів, інноваційних кластерів, інноваційних територіально-виробничих комплексів), де такі технології активно розвиваються. Відтак, державна інвестиційна політика має бути орієнтованою на стимулювання проектів, які здатні реалізувати завдання означеної стратегії.

Ми виходимо з того, що промисловий розвиток є фундаментом для становлення інших секторів економіки країни. При цьому ключовими складовими промисловості, що визначатимуть конкурентоспроможність всієї економічної системи країни, стають високотехнологічні виробництва, галузі, які значною мірою визначатимуть розвиток наукоємних та інформаційно-містких видів діяльності, закладають підвалини для формування економіки знань, сприяють зростанню частки високооплачуваної, висококваліфікованої праці. Темпи розвитку промислового сектора значною мірою детермінують якість та спрямованість економічного зростання країни.

Перспективи подальших розвідок. У подальшому мають бути розроблена методологія побудови прогнозних сценаріїв інвестиційного забезпечення інноваційно-технологічної діяльності з урахуванням особливостей ринкової ситуації.

Література

1. Луніна І. О. Проблеми й перспективи розвитку системи державних фінансів в Україні / І. О. Луніна // Фінанси України. – 2010. – № 2. – С. 3–12.

2. Глазьев С. Мировой экономический кризис как процесс смены технологических укладов / С. Глазьев // Вопросы экономики. – 2009. – № 3. – С. 26–40
3. Комков Н. И. Организационно-методические основы технологического прогнозирования [монография] / Н. И. Комков, А. О. Бакланов, С. Ю. Ерошкин ; под ред. Н. И. Комкова. – М. : МГТУ “Станкин”, 2008. – 284 с.
4. Федулова Л. І. Технологічне прогнозування в системі інноваційної економіки / Л. І. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 3. – С. 20–31.
5. Федулова Л. І. Теорія і практика формування інноваційної стратегії корпоративних структур [монографія] / Л. І. Федулова, О. А. Фомова. – Хмельницький : ХНУ, 2009. – 239 с.

УДК 322.02:330.341.001.76:330.322

М. Ф. ИВАНОВ

Донбасская национальная академия строительства и архитектуры

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К СТРАТЕГИЧЕСКОМУ ПЛАНИРОВАНИЮ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РЕГИОНАХ УКРАИНЫ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

На основі використання теорії регіональних ринків, національної інноваційної доктрини, а також принципів і методів стратегічного планування запропоновані основні фактори активізації інноваційно-інвестиційного розвитку регіонів України з подальшою розробкою економічних, технологічних і організаційних індикаторів цього розвитку.

On the basis of the theory of regional markets, national innovative doctrine and the principles and methods of strategic planning the main intensification factors of innovation and investment development of the regions of Ukraine are proposed with further proposition of economic, technological and organizational indicators of this development.

В современных условиях перед экономикой Украины стоит сложнейшая задача, связанная с обеспечением устойчивого и значительного ее роста. Как отмечают украинские ученые, “якщо у 2001 р. за паритетом купівельної спроможності обсяг ВВП на одну особу у нашій країні дорівнював 4350 дол. США, то для досягнення показника 12–13 тис. дол. США у 2015 р. необхідно забезпечити втричі більший рівень продуктивності праці, тому що передумови для екстенсивного зростання затрат праці фактично вичерпані” [1, 173]. Зарубежный опыт, прежде всего стран-членов ЕС, убедительно показывает приоритетность инновационно-инвестиционного пути развития. Развитые страны мира в свое время предприняли активные действия по переводу своих социально-экономических систем на инновационную или постиндустриальную модель развития. Таким образом альтернативы перехода экономики Украины на инновационно-инвестиционную модель развития в современных условиях глобализации мировой экономики не существует.

Исследования в сфере стратегического планирования и управления инновационно-инвестиционным развитием на национальном и региональном уровнях на основе активизации инновационно-инвестиционной деятельности были проведены такими отечественными учеными-экономистами как Н. Чумаченко, А. Амоша, В. Мамутов, М. Долишний, З. Варналий, В. Амитан, В. Вишневский, И. Булеев, В. Василенко, О. Орлов, С. Богачев, В. Семиноженко и др. [2–4]. Однако в современных социально-экономических условиях в регионах Украины для решения вышеназванных проблем необходима разработка новых стратегий активизации инновационно-инвестиционного развития как на национальном, так и региональном уровнях.

Целью статьи является разработка методических подходов к стратегическому планированию активизации инновационно-инвестиционной деятельности в регионах Украине в условиях глобализации с учетом зарубежного опыта.

Конец XX и начало XXI века характеризуются сменой парадигмы регионального экономического развития и региональной политики. На смену традиционным теориям регионального развития приходят концепции межрегиональной конкуренции, глобально ориентированной региональной политики, транснациональной интеграции [5, 8]. Сущность вышеуказанной парадигмы образно сформулировал А.Г. Гранберг: “Наше ключевое слово – регион, наше мировоззрение – мир регионов, наши главные цели – устойчивое развитие, регионализм и интеграция” [6].

Современная экономика регионов характеризуется все большей степенью открытости. Все больше усиливается взаимосвязанность и взаимозависимость регионов, которые, по сути, являются частями глобальной экономической системы. Региональные рынки представляют собой открытые системы, что предполагает тесные зависимости формирования товарных, финансовых, трудовых, инновационных, инвестиционных, информационных и других ресурсов каждого региона от размещения производства и потребления, структуры межрегиональных связей на территории Украины, а также стран ближнего и дальнего зарубежья.

Ускорение научно-технического прогресса, которое проявляется в быстром распространении новых технологий, компьютеризация экономической деятельности меняют характер ведения бизнеса и межрегиональ-